

Znak sprawy: DK-1.0812.4.2022.UWW

Pan
Michał Zieliński
Wojewoda Wielkopolski

Szanowny Panie Wojewodo,

przekazuję wystąpienie pokontrolne z kontroli planowej przeprowadzonej, w terminie od 21 marca do 29 kwietnia 2022 r., na podstawie upoważnienia Ministra Infrastruktury nr DG.0120.40.U.2022/M z dnia 16 marca 2022 r., w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu' Al. Niepodległości 16/18, 61-713 Poznań.

Tematem kontroli była: *Prawidłowość wydatkowania na poziomie wojewódzkim środków budżetu państwa przeznaczonych na realizację Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.*

Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 r. oraz działania podejmowane przed i po tym okresie, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.

Celem kontroli była ocena prawidłowości wydatkowania środków budżetu państwa przez wojewodów w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg².

1. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna Nabory na dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na rok 2021 zostały przeprowadzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg³.

Wojewoda Wielkopolski zapewnił organizację naboru wniosków na dofinansowanie zadań w ramach RFRD na rok 2021, tj. powołał Komisję oceniającą wnioski o dofinansowanie zadań zgłoszonych w roku 2020 (nabór na zadania gminne i powiatowe na 2021 r.) oraz zadań mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszego na obszarze oddziaływania przejść dla pieszych ogłoszonych w roku 2021, zatwierdził Regulamin działania Komisji i inne dokumenty związane z oceną wniosków (Karty oceny formalnej oraz Karty oceny merytorycznej), określił kryteria oceny wniosków.

Kontrolowany dokonał podziału przyznanych środków pomiędzy zadania powiatowe i gminne, uwzględniając kryteria, o których mowa w art. 20 ust. 2 ustawy o RFRD.

Ogłoszenia zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W przypadku naboru wszczętego ogłoszeniem z dnia 9 lipca 2020 r. listy zadań powiatowych oraz zadań gminnych rekomendowanych do dofinansowania ze środków Funduszu, zostały przekazane do Ministerstwa Infrastruktury z 3 dniowym opóźnieniem.

Przyjęte wnioski spełniały kryteria wynikające z przepisów ustawy o RFRD oraz warunki określone w ogłoszeniach o naborach. Część wnioskodawców została wezwana do uzupełnienia dokumentacji w trybie art. 23 ust. 4 ustawy o RFRD. Wezwania, wystosowane w ramach naboru wszczętego ogłoszeniem z dnia 9 lipca

¹ dalej Urząd Wojewódzki lub UW

² Dalej RFRD albo Fundusz

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 505 t.j. ~~dalej ustawa o RFRD~~

2020 r., nie zawierały pouczenia wymaganego art. 23 ust. 5 ww. ustawy oraz zostały przekazany z uchybieniem terminu określonego w art. 23 ust. 4. W przypadku pozostałych naborów opisane uchybienia nie wystąpiły.

Przyjmowanie przez UW wniosków na zadania związane z przebudową przejść dla pieszych w ramach naboru z 9 marca 2021 r. oraz naboru uzupełniającego, bez kompletnej dokumentacji projektowo - budowlanej stwarzało potencjalne ryzyko wystąpienia problemów z realizacją zadań zarówno pod względem prawidłowości technicznego jak i terminowego wykonania zadania. Niski poziom zaawansowania zadań i mała liczba zadań zakończonych oraz wysoki odsetek aneksów wydłużających może być spowodowany ulgowym podejściem do składanej w ramach naboru dokumentacji.

Zawarte umowy o dofinansowanie spełniały wymogi ustawy o RFRD. Wobec nieprzeprowadzenia kontroli zadań, które otrzymały dofinansowanie w 2021 r., brak narzędzi w postaci obowiązkowej cyklicznej sprawozdawczości z realizacji zadań przedkładanych przez beneficjentów, może stanowić zagrożenie dla prawidłowości rozliczenia środków z RFRD. Zobowiązanie Beneficjentów do przedkładania *Informacji o rozliczeniu dokonanych płatności i wykonanych robót w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Rozliczenie końcowego dofinansowania zadania realizowanego w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg*, może być niewystarczające dla celów nadzoru m.in. nad stanem zaawansowania rzeczowo - finansowego dofinansowanych zadań.

Brak kontroli zadań objętych dofinansowaniem ze środków z roku 2021 może potencjalnie doprowadzić do sytuacji, w której po zakończeniu realizacji zadania i jego rozliczeniu, służby kontroli UW lub innych jednostek upoważnionych do kontroli, wykryją nieprawidłowości skutkujące obniżeniem lub odebraniem dofinansowania.

Dodatkowo na próbie stwierdzono, że:

ocenie poddawane były tylko wnioski złożone w terminie wskazanym w ustawie o RFRD,

w ramach ocen wniosków o dofinansowanie stwierdzono uchybienia w postaci braków dat wypełnienia kart oceny zarówno formalnych jak i merytorycznych, w przypadku ocen formalnych jedynie kilka kart opatrzonych było datą, w przypadku ocen merytorycznych żadna karta nie posiadała dat, dodatkowo na kartach ocen nie odnotowano daty wpływu wniosków, co utrudnia jednoznaczne potwierdzenie czy ocena wniosków dokonywana była terminowo,

Beneficjenci, których zadania znalazły się na liście podstawowej otrzymali zawiadomienia o wpisaniu na listę,

zawarte umowy o dofinansowanie spełniały wymogi ustawy o RFRD,

znaczna liczba (około 50%) umów zawartych w 2021 r. w ramach trzech naborów była aneksowana - przedłużono termin zakończenia realizacji zadania, oddania do użytkowania, wystąpiły także przypadki aneksów dotyczących zmiany kwoty dofinansowania (w ramach pierwszego naboru 60,4%, drugiego 35,3 % oraz trzeciego uzupełniającego 52,6 %),

w zakresie umów jednorocznych w żadnym przypadku okres pomiędzy dniem rozpoczęcia realizacji inwestycji a wskazanym w umowie terminem zakończenia realizacji zadania nie przekroczył 12 m-cy,

Beneficjenci, składając rozliczenie końcowe, potwierdzali umieszczenie tablic informacyjnych zgodnie z wymogiem art. 38 ustawy o RFRD.

2. Ustalenia kontroli

2.1 Ogólne informacje na temat przedmiotu kontroli

Opis stanu faktycznego Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg⁴ jest państwowym funduszem celowym⁵. Dysponentem Funduszu jest minister właściwy ds. transportu.

W ramach realizacji zadań powiatowych i zadań gminnych mogą być w szczególności dofinansowane zadania mające na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym⁶.

Zgodnie z przepisami ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg nabór wniosków na dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych ogłasza i przeprowadza wojewoda przynajmniej raz w roku kalendarzowym, po otrzymaniu informacji o przewidywanej wysokości środków.

Dysponent Funduszu zawiera z Wojewodą porozumienie⁷ określające warunki dofinansowania zadań powiatowych i zadań gminnych w danym województwie. Porozumienie w sprawie określenia warunków dofinansowania z Funduszu Dróg Samorządowych zadań powiatowych i zadań gminnych oraz zadań mostowych w województwie wielkopolskim nr 15 zawarte zostało w dniu 7 maja 2019 r.

2.2 Środki na 2021 rok

Opis stanu faktycznego Ustalono, że wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych w roku 2021 r. dla województwa wielkopolskiego została określona na kwotę 228 680 098,96 zł. Informację o wysokości przyznanych środków przekazana została Wojewodzie w piśmie Ministra Infrastruktury⁸ z dnia 1 lipca 2020 r. Dodatkowo w ww. piśmie wskazano kwotę 92 718 391,92 zł jako limit zaciągniętych zobowiązań na zadania wieloletnie, który nie może być przekroczony w każdym roku (tj. w roku 2022 oraz w kolejnych latach).

Po otrzymaniu informacji od dysponenta Funduszu, wojewoda dokonał podziału środków między zadania powiatowe i gminne, w następującej proporcji: 60% kwoty na zadania gminne oraz 40% kwoty na zadania powiatowe⁹.

Na rok 2021 województwo wielkopolskie otrzymało również dodatkowe środki przeznaczone na dofinansowanie zadań mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych na obszarze oddziaływania przejść dla pieszych w wysokości 44 107 982,49 zł.

W toku kontroli ustalono, że w zakresie środków przyznanych na rok 2021 Wojewoda przeprowadził 3 nabory¹⁰. Jeden na zadania związane z budową,

⁴ Pierwotnie Fundusz Dróg Samorządowych. Zgodnie z ustawą z dnia 19 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o Funduszu Dróg Samorządowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 2338) zmianie uległa nazwa funduszu: Fundusz Dróg Samorządowych otrzymał nazwę Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.

⁵ Zgodnie z ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg, Fundusz gromadzi środki finansowe na zadania polegające na:

- 1) budowie, przebudowie lub remoncie dróg powiatowych, lub budowie, przebudowie lub remoncie dróg gminnych,
- 2) budowie mostów lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych,
- 3) budowie obwodnic lokalizowanych w ciągach dróg wojewódzkich,
- 4) budowie, przebudowie lub remoncie dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych, zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa,
- 5) budowie, przebudowie lub remoncie dróg wojewódzkich, dróg powiatowych lub dróg gminnych o znaczeniu obronnym.

⁶ t.j. Dz. U. 2022 poz. 988 t.j.

⁷ Porozumienie określa w szczególności:

- 1) sposób i terminy przekazywania,
- 2) termin i sposób rozliczenia,
- 3) termin zwrotu niewykorzystanych - środków.

⁸ znak DDP-5.4520.337.2020

⁹ W Protokole z działania Komisji z dnia 20 listopada 2020 r. zapisano, że zgodnie z dyspozycją wojewody, wynikającą z proporcji liczby złożonych wniosków, wnioskowanej kwoty dofinansowania oraz wartości inwestycji pomiędzy zadaniami gminnymi i powiatowymi, przyjęta do zastosowania w trakcie sporządzania list zadań powiatowych oraz zadań gminnych rekomendowanych do dofinansowania ze środków Funduszu przyznanych dla województwa wielkopolskiego na rok 2021 następujący podział: 60% kwoty na zadania gminne oraz 40% kwoty na zadania powiatowe.

¹⁰ Zgodnie z ustawą o RFRD nabór wniosków na dofinansowanie zadań gminnych i powiatowych powinien być ogłaszany w terminie 14 dni od dnia otrzymania przez wojewodę informacji o wysokości środków z RFRD. W przypadku, gdy po przeprowadzeniu naboru pozostaną środki, które nie zostały wyczerpane na dofinansowanie zadań gminnych i powiatowych w danym roku, mogą być przeprowadzane kolejne nabory, aż do wyczerpania środków w województwie w danym roku.

przebudową lub remontem dróg powiatowych i gminnych oraz dwa na zadania mające na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych.¹¹

Zgodnie z zapisami ustawy RFRD ogłoszenie o naborze¹² udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego wojewodę. Poddane kontroli ogłoszenia o naborze zawierały niezbędne informacje przewidziane w ustawie o RFRD

Wojewoda Wielkopolski przeprowadził nabory przy pomocy Komisji¹³, która dokonała oceny wniosków o dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych¹⁴ w ramach trzech ogłoszonych naborów. Wojewoda powołał Członków Komisji¹⁵ oraz ustalił *Regulamin działania Komisji do spraw oceny wniosków o dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych*¹⁶.

Ustalono, że Komisja działała na podstawie zapisów *Regulaminu*¹⁷, zatwierdzonego przez Wojewodę Wielkopolskiego. Skład Komisji był zgodny z wymogami ustawy o RFRD.

Ocena częściowa Kontrolowany dokonał podziału środków między zadania powiatowe i gminne, uwzględniając liczbę powiatów i gmin w województwie, zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o RFRD, pozostawiając możliwość zmiany (dokonanie innego podziału kwoty przeznaczonej na nabór wniosków o dofinansowanie z Funduszu na zadania gminne i powiatowe), w przypadku uzasadnionych okoliczności, w tym w szczególności wynikających z proporcji liczby złożonych wniosków, wnioskowanej kwoty dofinansowania czy wartości inwestycji pomiędzy zadaniami gminnymi i powiatowymi.

Nabory przeprowadzone zostały przez Komisję powołaną w składzie zgodnym z wymogami ustawy o RFRD.

Dodatkowo w ustawie o RFRD wskazano, że Wojewoda w ramach przyznanych środków może ogłosić i przeprowadzić nabór ograniczony wyłącznie do zadań mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych.

" 1. ogłoszenie z dnia 9 lipca 2020 r. o naborze wniosków na 2021 r. o dofinansowanie zadań polegających na budowie, przebudowie lub remoncie dróg powiatowych oraz dróg gminnych z Funduszu Dróg Samorządowych, 2. ogłoszenie z dnia 9 marca 2021 r. o naborze wniosków o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg zadań powiatowych i gminnych mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych, 3. ogłoszenie z dnia 12 lipca 2021 r. o naborze (nabór uzupełniający) na zadania mające na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych.

¹² Zgodnie z art. 21 ust. 6 ustawy o RFRD ogłoszenie o naborze powinno zawierać informacje obejmujące w szczególności:

- 1) wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych, w tym zadań wieloletnich, w danym województwie, z uwzględnieniem podziału środków:
 - a) ustaloną na podstawie informacji, o wysokości przewidzianych środków oraz uwzględniającą kwotę zobowiązań wynikających z umów na podstawie których udzielono dofinansowania na zadania wieloletnie - w przypadku naboru przeprowadzanego bezpośrednio po otrzymaniu informacji o wysokości przewidzianych środków,
 - b) obejmującą środki, które nie zostały wyczerpane na dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych w ramach poprzednich naborów przeprowadzonych w danym województwie;
- 2) wymogi formalne, które powinien spełniać wniosek o dofinansowanie zadania powiatowego oraz zadania gminnego, w tym jego wzór;

3) termin, miejsce i sposób składania wniosków o dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych.

¹³ w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim Komisja powołana została Zarządzeniem nr 146/19 z dnia 19 kwietnia 2019 r. w sprawie powołania Komisji do spraw oceny wniosków o dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych w ramach Funduszu Dróg Samorządowych oraz Zarządzeniem nr 187/21 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 maja 2021 r. w sprawie powołania Komisji do spraw oceny wniosków o dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg

¹⁴ Dalej Komisja

¹⁵ W skład komisji wchodzi: dwie osoby wyznaczone przez wojewodę oraz po jednym przedstawicielu właściwych miejscowo dla danego województwa organów Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, Policji oraz nadzoru budowlanego, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane. Komisji przewodniczy osoba wyznaczona przez wojewodę spośród osób, przez niego wcześniej wyznaczonych.

¹⁶ Dalej Regulamin; Stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 187/21 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 maja 2021 r. w sprawie powołania Komisji do spraw oceny wniosków o dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych w ramach rządowego Funduszu Rozwoju Dróg

¹⁷ W Regulaminie działania komisji określono, w szczególności:

- tryb pracy Komisji, tj. sposób wykonywania zadań przez Komisję, jej członków oraz obowiązki Przewodniczącego oraz Komisji,
- procedury dokonywania oceny formalnej i merytorycznej wniosków,
- zasady oraz tryb tworzenia listy zadań rekomendowanych do dofinansowania.

2.3 Realizacja naboru wszczętego ogłoszeniem z dnia 9 lipca 2020 r.

Opis stanu faktycznego Ogłoszenie o naborze zostało opublikowane dnia 9 lipca 2020 r. W ogłoszeniu wskazano, że wysokość środków Funduszu przeznaczonych na dofinansowanie zadań gminnych i powiatowych w województwie wielkopolskim na rok 2021 wynosi 228 680 098,96 zł, w tym 92 718 391,92 zł może zostać przeznaczonych na zadania wieloletnie¹⁸. Wojewoda dokonał podziału środków na dofinansowanie zadań pomiędzy zadania gminne i powiatowe w sposób równy, wynoszący odpowiednio po 114 340 049,00 zł.

Komisja dokonywała oceny wniosków o dofinansowanie biorąc pod uwagę kryteria wskazane w art. 24 ust. 1 ustawy o RFRD.¹⁹

W dniach 21-28 października 2020 r. Komisja dokonała oceny wszystkich złożonych do UW wniosków, tj. 365 w tym 287 dla zadań gminnych oraz 78 dla zadań powiatowych. Komisja negatywnie oceniła 27 wniosków dla zadań gminnych oraz 1 wniosek dla zadań powiatowych. Negatywna ocena wynikała z niezastosowania się do instrukcji wypełniania wniosków, braku wymaganych danych lub załączników lub przedłożenie załączników do wniosków datowanych po terminie składania wniosków w ramach naboru. Negatywne oceny otrzymały także wnioski, które pomimo wezwania nie zostały uzupełnione. Na tym etapie jeden wniosek dla zadania powiatowego został wycofany przez wnioskodawcę. Wynik oceny formalnej dokumentowane były na karcie oceny formalnej wniosku w ramach Funduszu²⁰.

W przypadku gdy wniosek nie spełniał wymogów formalnych lub zawierał oczywiste omyłki Komisja wzywała wnioskodawcę do jego uzupełnienia lub poprawienia.

Komisja po dokonaniu oceny formalnej odrzucała wnioski niespełniające wymogów formalnych²¹ lub kierowała wnioski, spełniające wymogi formalne, do oceny merytorycznej.

Ocena merytoryczna wniosków była dokonywana przez Komisję kolegalnie. Wynikiem oceny merytorycznej wniosku była wartość punktowa wynikająca z sumy

¹⁸ Wnioskodawcy w ramach powyższego naboru uprawnieni byli do składania wniosków o realizację zadań wieloletnich, w ramach określonego, nieprzekraczalnego limitu kwotowego. Z dofinansowania wyłączona była natomiast realizacja zadań dotyczących dróg publicznych zarządzanych przez prezydenta miasta na prawach powiatu będącego siedzibą wojewody lub sejmiku województwa. Przedmiotem dofinansowania mogły być zadania - inwestycje o charakterze budowy, przebudowy lub remontu drogi powiatowej albo drogi gminnej (stanowiącej nieprzerwany ciąg drogowy, na którym prowadzone są roboty budowlane, w rozumieniu ustawy Prawo budowlane).

W ogłoszeniu wskazany został sposób i termin na składanie wniosków - od 9 lipca do 10 sierpnia 2020 r. Wzór wniosku, stanowił załącznik do przedmiotowego ogłoszenia. Wniosek wnioskodawcy zobowiązani byli złożyć w formie papierowej na adres Wojewody Wielkopolskiego oraz dodatkowo w formie elektronicznej w postaci wypełnionego, edytowalnego pliku przesłać na adres: fds@PQznau.uw.gov.pl.

W ramach naboru jeden wnioskodawca mógł złożyć nieograniczoną liczbę wniosków o dofinansowanie. Ustalono, wysokość dofinansowania dla poszczególnych zadań powiatowych oraz zadań gminnych w wysokości do 80% kosztów realizacji zadania. W ogłoszeniu wskazane zostały także koszty niekwalifikowalne realizacji zadania.

¹⁹ Komisja dokonuje oceny wniosków o dofinansowanie, mając na celu wyrównywanie potencjału społeczno-gospodarczego, poprawę jakości życia mieszkańców i zapewnienie spójności terytorialnej na obszarze województwa i biorąc pod uwagę:

1. poprawę stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych;
2. zapewnienie spójności sieci dróg publicznych;
3. podnoszenie standardów technicznych dróg powiatowych i dróg gminnych, w szczególności dostosowanie ich do ruchu pojazdów o dopuszczalnym nacisku pojedynczej osi napędowej do 11,5 t, oraz zachowanie jednorodności sieci dróg powiatowych i dróg gminnych pod względem spełniania tych standardów;
4. zwiększenie dostępności transportowej jednostek administracyjnych;
5. poprawę dostępności terenów inwestycyjnych;
6. zwiększenie liczby obwodnic w ciągu dróg powiatowych i dróg gminnych;

poprawę dostępności terenów objętych przedsięwzięciami lub inwestycjami powiązanych z przedsięwzięciem infrastrukturalnym, o których mowa w art. 5c ust. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń (Dz. U. z 2020 r. poz. 508 oraz z 2021 r. poz. 11 i 223).

Komisja dokonując oceny nie wzięta pod uwagę punktów 6 i 7.

²⁰ Stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 187/21 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 maja 2021 r. w sprawie powołania Komisji do spraw oceny wniosków o dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg

²¹ Zgodnie z postanowieniami Regulaminu wnioskodawcom nie przysługiwało prawo wniesienia zastrzeżeń do negatywnej oceny formalnej wniosku.

ocen w poszczególnych kryteriach.

Zgodnie z zasadami Komisja oceniła merytorycznie 336 wniosków z czego 260 dla zadań gminnych oraz 76 dla zadań powiatowych. Dla wycofanego wniosku komisja wskazała ogólną wartość punktów 0.

Lista zadań rekomendowanych na rok 2021 nie została przekazana w terminie przewidzianym w ustawie o RFRD^{22 23}, wystąpiło 3 dniowe opóźnienie.

Poziom dofinansowania w województwie wielkopolskim dla poszczególnych zadań został ustalony zgodnie z przepisami art. 14 ustawy o RFRD.

W dniu 21 kwietnia 2021 r. Prezes Rady Ministrów zatwierdził listy zadań do dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w ramach naboru wniosków na 2021 rok. Limit na dofinansowanie zadań realizowanych przez samorządy województwa wielkopolskiego wyniósł 240,3 mln zł na 142 zadania, w tym 95,9 mln zł na zadania powiatowe oraz 144,4 mln zł na zadania gminne.

Ustalono, że miesięczny harmonogram przekazywania środków RFRD na zadania powiatowe oraz zadania gminne przekazany został ministrowi właściwemu ds. transportu w dniu 18 maja 2021 r.²⁴ tj. w terminie wynikającym z ustawy o RFRD.

Zarówno listy podstawowe jak i rezerwowe były zmieniane czterokrotnie, w związku z zaistnieniem okoliczności przewidzianych art. 26 ust. 6 ustawy o RFRD²⁵. Według ostatniej zmiany na liście podstawowej zadań gminnych znalazły się 132 projekty z czego 30 dotyczyło inwestycji wieloletnich na łączną kwotę dofinansowania 179 007 494,70 zł. Na liście rezerwowej gminnej znalazło się 26 projektów, z czego 4 dotyczyły zadań wieloletnich na łączną kwotę dofinansowania 55 890 698,18 zł.

Na liście podstawowej zadań powiatowych znalazło się 51 projektów, z czego 22 dotyczyły zadań wieloletnich na łączną kwotę dofinansowania 169 823 772,46 zł.

Natomiast na liście rezerwowej zadań powiatowych znalazło się 10 projektów, w tym 3 wieloletnie, na łączną kwotę 42 717 386,81 zł.

Z 365 (w tym 287 dla zadań gminnych oraz 78 dla zadań powiatowych) złożonych wniosków jednozadaniowych na liście podstawowej znalazło się 183 zadań natomiast na rezerwowej 36 zadań, łącznie 219, co stanowi 60% wszystkich zgłoszonych w naborze zadań.

Każdorazowo wnioskodawcy zostali powiadomieni o umieszczeniu zadania na liście sporządzonej przez Komisję.

Na podstawie listy zadań powiatowych oraz zadań gminnych przeznaczonych do dofinansowania w danym województwie wojewoda zawarł z wnioskodawcami umowy o udzielenie dofinansowania zadania powiatowego albo zadania gminnego.

Na podstawie przekazanego przez Kontrolowanego zestawienia ustalono, że w związku z realizacją zadań powiatowych i gminnych dofinansowanych z RFRD w roku 2021 zawartych zostało 147 umów, z tego:

- 109 umów na zadania gminne z tego 96 umów na zadania jednoroczne oraz 13 na zadania wieloletnie,
- 38 umowy na zadania powiatowe z tego 29 umów na zadania jednoroczne oraz 9 na zadania wieloletnie.

Wartość dofinansowania wynikająca z podpisania powyższych umów wyniosła 207 557 531,83 zł oraz 27 535 753,20 zł dofinansowanie wynikające z wieloletnich umów zawartych w latach poprzednich.

Ustalono, że w ramach przedmiotowego naboru łącznie zrezygnowało z realizacji

²² Zgodnie z art. 25 ustawy o RFRD Lista zadań rekomendowanych do dofinansowania powinna zostać przedstawiona ministrowi właściwemu do spraw transportu w terminie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia naboru

²³ Pismo znak IR-VII.801.19.2020.1 z dnia 12 listopada 2020 r.

²⁴ Pismo znak IR-VII.801.6.2.2021.7

²⁵ Odpowiednio w dniach 23 sierpnia 2021 r. 20 września 2021 r. 17 listopada 2021 r. oraz 23 grudnia 2021 r.

zadań 10 wnioskodawców (8 z listy zadań gminnych oraz 2 z listy powiatowej).

Ustalono, że wystąpił jednostkowy przypadek umowy na zadanie gminne, która wygasła z powodu nie wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia.²⁶

Po zawarciu umowy na realizację zadania objętego wnioskiem o dofinansowanie Wojewoda przekazuje wnioskodawcy dofinansowanie²⁷. Dofinansowanie na zadania powiatowe oraz zadania gminne, których przewidywany czas realizacji jest nie dłuższy niż 12 miesięcy, może zostać przekazane do dnia 31 grudnia roku, na który w planie finansowym Funduszu przeznaczono środki na dofinansowanie tych zadań. Ustalono, że środki z Funduszu zostały przekazane wnioskodawcom do dnia 31 grudnia 2021 r.

Informację na temat rozliczenia zawartych umów przedstawia poniższa tabela:

Liczba umów w przypadku których Wnioskodawcy złożyli rozliczenie dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym do dnia 31 grudnia 2021 r.		Liczba umów w przypadku których Wnioskodawcy złożyli rozliczenie dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym w dniach od 1 stycznia do 31 marca 2022 r.	
powiat	gmina	powiat	gmina
14	36	9	24
Faktyczna wartość dofinansowania wynikająca z umów w przypadku których Wnioskodawcy złożyli rozliczenie dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym według stanu na dzień 31 grudnia 2021		Faktyczna wartość dofinansowania wynikająca z umów w przypadku których Wnioskodawcy złożyli rozliczenie dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym według stanu na dzień 31 marca 2022 r.	
powiat	gmina	powiat	gmina
54 942 076,43	23 642 381,19	18 443 988,04	22 749 643,08

Opracowanie własne Zespołu Kontrolerów

Z powyższego wynika, że do dnia 31 grudnia 2021 r. zakończonych i rozliczonych zostało 28% zawartych umów realizowanych przez powiaty oraz 29,2% umów realizowanych przez gminy, a według stanu na dzień 31 marca 2022 r. rozliczone, zakończona została realizacja 46% umów zawartych z powiatami oraz 48,8% umów zawartych z gminami, co stanowi 57,7% przekazanych środków Funduszu z roku 2021. Pozostałe umowy są w trakcie realizacji.

W ramach naboru na zadania drogowe zawartych zostało łącznie 90 aneksów wydłużających termin oddania inwestycji do użytkowania²⁸, co stanowi 60,4% wszystkich umów o dofinansowanie zawartych w ramach przedmiotowego naboru. Kontrolowany wyjaśnił, że zmiany terminów oddania zadań do użytkowania spowodowane były zawarciem przez Beneficjentów umów na realizację zadań, koniecznością wykonania robót dodatkowych w trakcie realizacji zadań, warunkami atmosferycznymi oraz problemami związanymi ze stanem epidemii wywołanej wirusem Sars-CoV2.

Dokonując kontroli 18 wniosków o dofinansowanie²⁹ złożonych w ramach naboru ustalono, że:

- wnioski o dofinansowanie, które były rekomendowane przez Wielkopolski UW

²⁶ Umowa o udzielenie dofinansowania zadania powiatowego albo zadania gminnego wygasa z mocy prawa na podstawie art. 28 ust. 7 ustawy o RFRD

²⁷ Termin rozliczenia dofinansowania nie może być dłuższy niż 60 dni od dnia, w którym dokonana została ostatnia płatność związana z dofinansowywanym zadaniem, na które udzielono dofinansowania ze środków Funduszu.

²⁸ Ustawodawca w art. 28 ust. 5 ustawy RFRD wskazał, że termin oddania zadania do użytkowania może zostać zmieniony przez strony umowy, z zastrzeżeniem że jego wydłużenie może nastąpić wyłącznie z przyczyn obiektywnych.

²⁹ Do kontroli wytypowano 18 wniosków o dofinansowanie, które w wyniku oceny zakończyły się zawarciem umów o dofinansowanie zadań w 2021 r. (w tym 6 na zadania powiatowe, oraz 12 na zadania gminne). W puli kontrolowanych umów znalazły się 3 umowy wieloletnie (2 na zadania gminne oraz 1 na zadanie powiatowe).

do dofinansowania w ramach RFRD, zostały złożone w terminie;

- każdy wniosek podlegał ocenie formalnej i merytorycznej, karty ocen zostały podpisane przez wszystkich członków Komisji;
- na kartach ocen formalnych oraz ocen merytorycznych brakuje daty dokonania oceny, dodatkowo na kartach ocen nie była odnotowywana data wpływu wniosku do UW;
- wnioskodawcy, których wnioski wymagały uzupełnienia, wzywani byli pisemnie z uchybieniem 7 dniowego terminu na wezwanie, wezwania wystosowywane było przez UW w 30 dniowym okresie weryfikacji wniosków, dodatkowo w wezwaniu brakowało pouczenia wymaganego art. 23 ust. 5 ustawy o RFRD;
- wnioskodawcy zostali poinformowani o umieszczaniu ich zadań na liście zadań podstawowych w dniu 19 listopada 2020 r., natomiast podpisywanie umów o dofinansowanie rozpoczęło się po 21 kwietnia 2021 r. (tj. po zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów list zadań);
- umowy zawarto zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 28 ust. 4 ustawy o RFRD;
- wszystkie badane w ramach próby umowy o dofinansowanie oraz aneksy do nich zostały podpisane przez Wojewodę Wielkopolskiego;
- integralną część umów o dofinansowanie były: *Harmonogram rzeczowo - finansowy realizacji zadania, Harmonogram przekazywania środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadania powiatowe i zadania gminne, Informacja o rozliczeniu dokonanych płatności i wykonanych robót w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Rozliczenie końcowe dofinansowania zadania realizowanego w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg*;
- 11 z 18 badanych umów o dofinansowanie³⁰ zostało zakończonych a Beneficjenci złożyli rozliczenia końcowe zgodne ze wzorem będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie. Wszystkie ww. były umowami jednorocznymi zawartymi w roku 2021;
- w ramach kontrolowanych dokumentów stwierdzono, że w przypadku 6 umów o dofinansowanie³¹ zawarte zostały aneksy przedłużające pierwotne terminy zakończenia realizacji zarówno finansowego jak i rzeczowego zadania oraz termin oddania zadania do użytkowania;
- w przypadku jednej umowy o dofinansowanie okres realizacji wynikający z jej treści, na dzień kontroli nie upłynął³²;
- w *Rozliczeniu końcowym* płatności, beneficjenci potwierdzali montaż tablic informacyjnych oraz zamieszczanie informacji o dofinansowaniu zadania na swojej stronie internetowej.

Ocena częściowa Ogłoszenia o naborze zawierały niezbędne informacje przewidziane w ustawie

³⁰ Przebudowa drogi powiatowej nr 5484P Rawicz - Dubin na odcinku Słupia Kapitulna - Chojno - 7.17/21; Przebudowa drogi powiatowej 3090P - na odcinku Jaroszyn - Łąd - 7.38/21, Przebudowa drogi powiatowej nr 3055P na odcinku Młodojewo - Młodojewo Parcele - droga wojewódzka nr 263 - 7.39/21; Budowa drogi gminnej w m. Przyłęk wraz z odcinkiem drogi przyległej w kierunku ul. Komunalnej w Nowym Tomyślu - 7.54/21 Przebudowa drogi gminnej nr 632030p Szymanowice-Tomice - 7.27/21, Przebudowa drogi gminnej na odcinku Kościelec - granica Gminy Mycielin / Gminy Ceków -Kolonia - 7.41/21; Przebudowa drogi gminnej nr 674160P Piotrow - Pruszków - Zagorzyń - 7.42/21; Przebudowa ciągu dróg gminnych: Wały Jarosława Dąbrowskiego i Wały Powstańców Wielkopolskich w Rawiczu - 7.52/21; Przebudowa drogi powiatowej nr 4507P w m. Dziewiątka - etap II - 7.58/21; Budowa drogi gminnej na terenach inwestycyjnych w Przygodzicach dz. nr 1716/8; 1716/19 -7.78/21; Budowa drogi gminnej w m. Przyłęk wraz z odcinkiem drogi przyległej w kierunku ul. Komunalnej w Nowym Tomyślu - 7.54/21

³¹ Przebudowa drogi powiatowej nr 3191P Leśnictwo-Stara Ruda-Nowa Wieś na odcinku Stara Ruda - Talarkowo -7.101/21; Przebudowa drogi powiatowej nr 5600P w gminie Kępno na odcinku od km 0+289,04 do km 3+480 - 7.100/21; Przebudowa ulic: Jeżyka, Słowackiego, Mickiewicza i Kasprowicza w Wągrowcu -7.93/21; Przebudowa drogi gminnej nr 120113P w Złotowie - 7.68/21; Budowa ulicy Lema w Mosinie - 7.103/21; Budowa połączenia ul. Szerokiej z ul. Łódzką w Kaliszu - Etap I - odcinek od ul. Łódzkiej do ul. Żwirki i Wigury-7.113/21;

³² Budowa drogi gminnej (obwodnicy Baranowa), łącząca drogę powiatową nr 5704P z drogą krajową nr 11 wraz z budową skrzyżowania drogi krajowej nr 11 - 7.117/21; umowa o dofinansowanie zawarta została z terminem realizacji do 30.06.2022 r.

o RFRD i zostały opublikowane na stronie internetowej Kontrolowanego

Wszczęcie naboru wniosków na dofinansowanie zadań gminnych i powiatowych nastąpiło w terminie określonym w art. 21 ust. 3 ustawy o RFRD.

Ocena wniosków dokonana została przez Komisję, która została powołana oraz działała zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 22 ustawy o RFRD.

Wymogi w zakresie złożenia oraz formalnej oceny wniosków tj. termin złożenia oraz wezwania do uzupełnienia, klauzule wymagane w wezwaniu oraz termin uzupełnienia wniosku przez Wnioskodawcę, wskazane w art. 23 ustawy o RFRD nie zostały spełnione. Wnioskodawcy, których wnioski wymagały uzupełnienia, wzywani byli pisemnie z uchybieniem 7 dniowego terminu na wezwanie, dodatkowo w wezwaniu brakowało pouczenia wymaganego art. 23 ust. 5 ustawy o RFRD

Komisja dokonywała oceny wniosków o dofinansowanie biorąc pod uwagę kryteria wskazane w art. 24 ust. 1 ustawy o RFRD. Ocena wniosków odbywała się na kartach oceny formalnej oraz kartach oceny merytorycznej. Z uwagi na brak daty sporządzania na większości kart trudno jednoznacznie potwierdzić, że ocena została dokonana terminowo tj. w terminie wskazanym w art. 24 ust. 2 ustawy o RFRD. Datami opatrzone były sporadycznie jedynie karty oceny formalnej.

W żadnym przypadku wysokość dofinansowania nie przekroczyła 80% kosztów realizacji zadania. Przed zawarciem umowy Kontrolowany potwierdzał, że środki własne jednostki samorządu terytorialnego przeznaczone na realizację zadania nie pochodzą z budżetu państwa ani z budżetu UE.

Beneficjenci informowali Wojewodę o zawarciu z wykonawcą umowy na realizację zadania objętego dofinansowaniem.

Listy zadań powiatowych oraz zadań gminnych były 4-krotnie zmieniane. Dokonując powyższych zmian Wojewoda przekazywał informację w tym zakresie Ministrowi Infrastruktury oraz Prezesowi Rady Ministrów. Zmiany na listach odbywały się na bieżąco i wynikały z oszczędności wykazywanych przez Beneficjentów po przeprowadzeniu procedury udzielenia zamówienia publicznego.

Umowy o dofinansowanie spełniały wymogi wynikające z art. 28 ust. 4 ustawy o RFRD. Z podpisanych w roku 2021 umów na zadania gminne oraz zadania powiatowe w przypadku 60,4% umów zawarte zostały aneksy, część tych umów aneksowana była więcej niż jeden raz. Aneksy zawarte zostały w związku z koniecznością zmiany terminu realizacji zadania lub/również w związku z koniecznością zmiany wysokości dofinansowania.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. zakończonych i rozliczonych zostało 28% zawartych umów realizowanych przez powiaty oraz 29,2% umów realizowanych przez gminy, a według stanu na dzień 31 marca 2022 r. rozliczona i zakończona została realizacja 46% umów zawartych z powiatami oraz 48,8% umów zawartych z gminami, co stanowi 57,7% przekazanych środków Funduszu z roku 2021. Pozostałe umowy są w trakcie realizacji.

2.4 Realizacja naboru wszczętego ogłoszeniem z dnia 9 marca 2021 r.

Opis stanu faktycznego Na r01< 2021 województwo wielkopolskie otrzymało dodatkowe środki przeznaczone na dofinansowanie zadań mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych na obszarze oddziaływania przejść dla pieszych w wysokości 44 107 982,49 zł. Informacja o przyznaniu środków została przekazana do Wielkopolskiego UW pismem z dnia 5 marca 2021 r.^{33 34}

Ogłoszenie z dnia 9 marca 2021 r. o naborze wniosków o dofinansowanie

³³ znak: DDP-5.4520.41.2021

³⁴ W piśmie Ministerstwo Infrastruktury zaznaczyło, że kwota dofinansowania pojedynczego zadania nie może przekroczyć 200 000,00 zł oraz przekazało ostateczną wersję *Minimalnych kryteriów klasyfikacji i zakresu przedmiotowego zadań do dofinansowania z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na przejściach dla pieszych*. Ministerstwo Infrastruktury wskazało również termin ogłaszania naborów tj. od poniedziałku 8 marca 2021 r.

z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg zadań powiatowych i gminnych mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych zgodnie z którym wysokość środków Funduszu przeznaczonych na dofinansowanie zadań gminnych i powiatowych w województwie wielkopolskim na rok 2021 wyniosła 44 107 982,49 zł (w tym kwota przeznaczona na zadania gminne wynosiła 26 464 789,50 zł oraz kwota na zadania powiatowe wynosiła 17 643 192,99 zł).³⁵ Natomiast podział środków na dofinansowanie zadań pomiędzy zadania gminne i powiatowe wyniósł 60% do 40%, z zastrzeżeniem, że wojewoda może dokonać innego podziału kwoty przeznaczonej na nabór wniosków o dofinansowanie z Funduszu na zadania gminne i powiatowe.

Komisja w Wielkopolskim UW działała na podstawie zarządzenia Wojewody Wielkopolskiego nr 187/21 z dnia 4 maja 2021 r. w sprawie Komisji do spraw oceny wniosków o dofinansowanie zadań powiatowych oraz zadań gminnych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

W ramach naboru, zgodnie z protokołem działania Komisji z dnia 8 czerwca 2021 r., złożone zostały 102 wnioski powiatowe oraz 149 wniosków gminnych. Komisja z łącznej liczby 251 złożonych wniosków, negatywnie oceniła 19 wniosków gminnych. Powodem negatywnej oceny wniosków było m. in.: nie zastosowania się do wytycznych zawartych w instrukcji wypełnienia wniosków, brak wymaganych danych lub załączników, brak odpowiedzi na skierowane wezwanie do uzupełnienia wniosku.

Ustalono, że wszystkie poddane kontroli wnioski o dofinansowanie zostały poddane ocenie przez wszystkich członków Komisji, co potwierdzają przygotowane i podpisane *Karty oceny*. Karty oceny sporadycznie opatrzone zostały datą, co utrudnia jednoznaczną ocenę, czy Komisja wywiązała się z obowiązku oceny wniosków w terminie.

Niemniej jednak w związku z liczbą wniosków powiatowych i gminnych spełniających wymogi formalne, nie wyczerpujących puli środków finansowych wskazanych w ogłoszeniu o naborze z przeznaczeniem na dany nabór Komisja, zgodnie z § 18 Regulaminu nie dokonała oceny merytorycznej, umieszczając wszystkie wnioski spełniające wymogi formalne na liście zadań powiatowych oraz zadań gminnych rekomendowanych do dofinansowania w ramach Funduszu.

Listy zadań powiatowych oraz zadań gminnych rekomendowanych do dofinansowania zostały przekazane do Ministerstwa Infrastruktury w dniu 10 czerwca 2021 r. Listy rekomendowanych do dofinansowania zadań gminnych i powiatowych były dwukrotnie korygowane odpowiednio w dniach 23 czerwca 2021 r.³⁶ oraz 8 lipca 2021 r.³⁷

W ramach naboru nie zostały rozdysponowane wszystkie przeznaczone na zadania środki, w związku z powyższym Wojewoda Wielkopolski przekazał do Dysponenta Funduszu jedynie listy podstawowe. Na liście podstawowej zadań gminnych znalazło się 128 inwestycji na łączną kwotę dofinansowania 10 271 988,11 zł, natomiast na liście zadań powiatowych 112 inwestycji na łączną kwotę 13 389 518,51 zł. Listy zadań powiatowych oraz zadań gminnych

³⁵ Wnioski o dofinansowanie można było składać w terminie od 9 marca do 8 kwietnia 2021 r.³⁵ Założono wysokość dofinansowania dla poszczególnych zadań powiatowych oraz zadań gminnych, w wysokości do 80% kosztów realizacji zadania, przy czym na jedno zadanie (jedno przejście dla pieszych) dofinansowanie miało wynieść nie więcej niż 200 000,00 zł.

³⁶ Pismo znak IR-VII.801.5.2021.8, zawierające odpowiedź na uwagi MI przekazane mailowo dniu 17 czerwca 2021 r., dotyczące korekty Listy zadań rekomendowanych do dofinansowania mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych(...)

³⁷ Pismo znak IR-VII.801.5.2021.8, zawierające odpowiedź na korespondencję z 29 czerwca 2021 r., w sprawie korekty Listy zadań rekomendowanych do dofinansowania mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, poprzez usunięcie zadania Gminy Września pod nazwą *Poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejścia dla pieszych w Sokołowie przy ul. Bitwy pod Sokołowem 2 (na wysokości obiektu gastronomicznego)*. W wyniku ponownej weryfikacji wniosku dla ww. zadania, Komisja ustaliła, że objęte przedmiotowym wnioskiem o dofinansowanie przejście dla pieszych, zlokalizowane jest w drodze krajowej nr 15. Zgodnie z ogłoszeniem o naborze wniosków o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, wniosek o dofinansowanie może zostać złożony jedynie przez właściwego zarządcę drogi. Komisja uwzględniła również uwagi Ministra Infrastruktury zawarte w mailu z 29 czerwca 2021 r.

w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych z zostały zatwierdzone przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 26 lipca 2021 r.³⁸ Wnioskowane dofinansowanie dla wszystkich zadań wynosiło 80% wartości inwestycji.

Ustalono, że miesięczny harmonogram przekazywania środków RFRD na zadania powiatowe oraz zadania gminne przekazany został ministrowi właściwemu ds. transportu pismem³⁹ z dnia 24 sierpnia 2021 r. tj. w terminie wynikającym z art. 26 ust. 5 ustawy o RFRD.

Na podstawie przekazanej dokumentacji stwierdzono, że 56 wnioskodawców zrezygnowało z realizacji zadania (30 z listy zadań gminnych oraz 26 z listy powiatowej).

Ostatecznie kontrolowany zawarł 51 umów na dofinansowanie zadań z RFRD, z tego 22 na realizację zadań powiatowych o wartości dofinansowania w kwocie 7 517 954,86 zł i 29 na realizację zadań gminnych o wartości dofinansowania w wysokości 6 890 351,18 zł.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Kontrolowanego do dnia 31 grudnia 2021 r. na konta jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały środki w wysokości 14 343 211, 16 zł z tego 7 508 789,46 zł na zadania powiatowe i 6 834 421,70 zł na zadania gminne.

Informację na temat rozliczenia umów zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego⁴⁰ (22 na zadania powiatowe i 29 na zadania gminne) przedstawia poniższa tabela:

Liczba umów w przypadku których Wnioskodawcy złożyli rozliczenie: dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym do dnia 31 grudnia 2021 r.		Liczba umów w przypadku których Wnioskodawcy złożyli rozliczenie dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym w dniach od 1 stycznia do 31 marca 2022 r.	
powiat	gmina	powiat	gmina
0	1	2	2
Faktyczna wartość dofinansowania wynikająca z umów w przypadku których Wnioskodawcy złożyli rozliczenie dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym według stanu na dzień 31 grudnia 2021		Faktyczna wartość dofinansowania wynikająca z umów w przypadku których Wnioskodawcy złożyli rozliczenie dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym według stanu na dzień 31 marca 2022 r.	
powiat	gmina	powiat	gmina
0,00	89 648,80	270 424,75	456 701,95

Opracowanie własne Zespołu Kontrolerów

Z powyższego wynika, że do dnia 31 grudnia 2021 r. rozliczone, zakończone zostało jedynie 3,45% zawartych umów z gminami a według stanu na dzień 31 marca 2022 r. rozliczone, zakończona została realizacja 10,3% zawartych umów na zadania gminne oraz 9,1% umów na zadania powiatowe, co stanowi 5,67% przekazanych środków Funduszu z roku 2021. Pozostałe umowy są w trakcie realizacji a środki pozostają na kontach jst.

W ramach przedmiotowego naboru w związku ze zmianą terminu oddania zadania do użytkowania zawartych zostało łącznie 18 aneksów (co stanowi 35,3% umów o dofinansowanie zawartych w ramach przedmiotowego naboru).

³⁸W terminie 30 dni od dnia zatwierdzenia przez Prezesa Rady Ministrów listy zadań powiatowych oraz zadań gminnych przeznaczonych do dofinansowania w danym województwie wojewoda doręcza dysponentowi Funduszu przewidywany harmonogram przekazywania środków Funduszu na zadania przeznaczone do dofinansowania. Harmonogram sporządza się w układzie miesięcznym.

³⁹ Pismo znak IR-VII.801.6.2.2021.7

⁴⁰ Dalej jst

Kontroli poddano 8 wniosków o dofinansowanie złożone w ramach przedmiotowego naboru, z tego 4 wnioski dotyczyły zadań gminnych oraz 4 zadań powiatowych i ustalono:

- wnioski o dofinansowanie w ramach naboru zostały złożone terminowo;
- każdy wniosek podlegał ocenie formalnej, karty ocen zostały podpisane przez wszystkich członków Komisji;
- na kartach ocen formalnych brakuje daty dokonania oceny, dodatkowo na kartach ocen nie była odnotowywana data wpływu wniosku do UW;
- wnioskodawcy zostali poinformowani o umieszczaniu ich zadań na liście zadań podstawowych w dniach 17 oraz 22 czerwca 2021 r.;
- wszystkie badane w ramach próby umowy o dofinansowanie oraz aneksy do nich zostały podpisane przez Wojewodę Wielkopolskiego;
- 5 z powyższych umów o dofinansowanie⁴¹ zostało zakończonych a Beneficjenci złożyli rozliczenia końcowe zgodne ze wzorem będącym załącznikiem do umowy o dofinansowanie;
- w poddanych kontroli umowach o dofinansowanie potwierdzono, że w żadnym z zadań okres realizacji nie przekracza 12 miesięcy;
- integralną częścią rozliczenia końcowego dofinansowania (...), którego wzór stanowi załącznik nr 4 do Umowy o dofinansowanie, jest oświadczenie Beneficjenta o realizacji działań informacyjnych. Każdorazowo beneficjenci przekazywali do UW wydruki ze strony internetowej oraz dokumentację fotograficzną na potwierdzenie realizacji obowiązków informacyjnych,
- w ramach kontrolowanej dokumentacji niezakończonych zadań stwierdzono, że w przypadku 2 umów o dofinansowanie⁴² zawarte zostały aneksy przedłużające pierwotne terminy zakończenia realizacji zarówno finansowego jak i rzeczowego zadania oraz termin oddania zadania do użytkowania,
- w przypadku jednej umowy o dofinansowanie okres realizacji wynikający z jej treści, na dzień kontroli nie upłynął⁴³.

Ocena częściowa Ogłoszenie o naborze zawierało informacje przewidziane w ustawie o RFRD i zostało udostępnione na stronie podmiotowej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Nabór został ogłoszony w terminie wskazanym w art. 21 ust. 3 ustawy o RFRD.

Ocena wniosków dokonana została przez Komisję, która została powołana oraz działała zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 22 ustawy o RFRD.

Wymogi w zakresie złożenia oraz formalnej oceny wniosków tj. termin złożenia oraz wezwania do uzupełnienia, klauzule wymagane w wezwaniu oraz termin uzupełnienia wniosku przez Wnioskodawcę, wskazane w art. 23 ustawy o RFRD zostały spełnione.

W żadnym przypadku wysokość dofinansowania nie przekroczyła 80% kosztów realizacji zadania. Przed zawarciem umowy Kontrolowany potwierdzał, że środki własne jednostki samorządu terytorialnego przeznaczone na realizację zadania nie

⁴¹ Przebudowa drogi powiatowej nr 5484P Rawicz - Dubin na odcinku Słupia Kapitulna - Chojno - 7.17/21; Przebudowa drogi powiatowej 3090P - na odcinku Jaroszyn - Łąd - 7.38/21; Przebudowa drogi powiatowej nr 3055P na odcinku Młodojewo - Młodojewo Parcele - droga wojewódzka nr 263 - 7.39/21; Budowa drogi gminnej w m. Przyłęk wraz z odcinkiem drogi przyległej w kierunku ul. Komunalnej w Nowym Tomyszu - 7.54/21; Przebudowa drogi gminnej nr 632030p Szymanowice-Tomice - 7.27/21; Przebudowa drogi gminnej na odcinku Kościelec - granica Gminy Mycielin / Gminy Ceków -Kolonia - 7.41/21; Przebudowa drogi gminnej nr 674160P Piotrow - Pruszków - Zagorzyn - 7.42/21; Przebudowa ciągu dróg gminnych: Wały Jarosława Dąbrowskiego i Wały Powstańców Wielkopolskich w Rawiczu - 7.52/21; Przebudowa drogi powiatowej nr 4507P w m. Dziewiątko - etap II - 7.58/21; Budowa drogi gminnej na terenach inwestycyjnych w Przygodzicach dz. nr 1716/8; 1716/19 -7.78/21; Budowa drogi gminnej w m. Przyłęk wraz z odcinkiem drogi przyległej w kierunku ul. Komunalnej w Nowym Tomyszu - 7.54/21

⁴² Poprawa bezpieczeństwa pieszych na skrzyżowaniu ul. Powstańców Wielkopolskich - ks. Streicha - Puszkina w Luboniu - 15.22/21; Przebudowa przejść dla pieszych na drogach powiatowych 3723P i 3722P w obrębie ronda na skrzyżowaniu ulic Kościuszki, 20 Października i Paderewskiego w Środzie Wielkopolskiej -15.52/21;

⁴³ Poprawa bezpieczeństwa pieszych na skrzyżowaniu drogi powiatowej nr 5305P z ul. Ostrowską w m. Skalmierzyce - 15.68/21; umowa o dofinansowanie do 30 września 2022 r.

pochodzą z budżetu państwa ani z budżetu UE.

Przyjęcie wniosków bez kompletnej dokumentacji projektowo - budowlanej stwarzało potencjalne ryzyko wystąpienia problemów z realizacją zadań zarówno pod względem prawidłowości technicznego jak i terminowego wykonania zadania. Niski poziom zakończonych zadań około 10% oraz wysoki około 35 % odsetek aneksów wydłużających może być spowodowany ulgowym podejściem do składanej w ramach naboru dokumentacji.

Po wyłonieniu wykonawcy Beneficjenci informowali Wojewodę o zawarciu z wykonawcą umowy na realizację zadania objętego dofinansowaniem.

Umowy o dofinansowanie spełniały wymogi wynikające z art. 28 ust. 4 ustawy o RFRD.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. rozliczone, zakończone zostało 3,45% zawartych umów a według stanu na dzień 31 marca 2022 r. 10,3 % zawartych umów na zadania gminne oraz 9,1 % umów na zadania powiatowe, co stanowi wykonanie na poziomie 5,67 % przekazanych środków Funduszu z roku 2021. Pozostałe umowy są w trakcie realizacji a środki pozostają na kontach jst.

2.5 Realizacja naboru wszczętego ogłoszeniem z dnia 12 lipca 2021 r.

Opis stanu faktycznego

Po przeprowadzeniu wcześniejszego naboru mającego na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych pozostały środki, które nie zostały wyczerpane na dofinansowanie zadań w roku 2021 w wysokości 20 446 475,87 zł.

Ogłoszenie uzupełniające o naborze wniosków o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg zadań powiatowych i gminnych mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych ukazało się w dniu 12 lipca 2021 r.

Podział środków na dofinansowanie zadań pomiędzy zadania gminne i powiatowe to 60% do 40%. Kwota przeznaczona na zadania gminne wyniosła 12 267 885,52 zł, natomiast kwota na zadania powiatowe wyniosła 8 178 590,35 zł.

Wnioski o dofinansowanie zadań beneficjenci mogli składać od 12 lipca do 11 sierpnia 2021 r. Pozostałe zapisy ogłoszenia były analogiczne do treści ogłoszenia z 9 marca 2021 r.

Komisja w składzie określonym zarządzeniem Wojewody Wielkopolskiego nr 187/21 z dnia 4 maja 2021 r., w ramach ogłoszonego przez wojewodę naboru uzupełniającego w zakresie zadań powiatowych i gminnych mających na celu wyłącznie poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych, z liczby 120 złożonych wniosków (w tym zadań powiatowych - 47 oraz zadań gminnych - 73), z powodu m. in.: nie zastosowania się do zapisów 1 wytycznych zawartych w instrukcji wypełnienia wniosków, braku wymaganych danych lub załączników, braku odpowiedzi na skierowane wezwanie do uzupełnienia wniosku, na etapie oceny formalnej pozostawiła bez rozpatrzenia 2 zadania powiatowe oraz odrzuciła 6 zadań gminnych. W trakcie trwania naboru dla sześciu zadań powiatowych wnioskodawcy wycofali wnioski - rezygnacja.

Kryteria oceny wniosków o dofinansowanie oraz Karta oceny formalnej była analogiczne do wymogów i dokumentów stosowanych w pierwszym naborze.

Ustalono, że wszystkie poddane kontroli wnioski o dofinansowanie zostały poddane ocenie przez wszystkich członków Komisji, co potwierdzają przygotowane i podpisane przez wszystkich członków Komisji *Karty oceny*. W przekazanej dokumentacji w ramach kontrolowanej próby żadna karta oceny formalnej, nie została opatrzona datą.

W związku z liczbą wniosków powiatowych i gminnych spełniających wymogi formalne, nie wyczerpujących puli środków finansowych wskazanych w ogłoszeniu o naborze z przeznaczeniem na dany nabór Komisja, zgodnie z § 18 regulaminu nie dokonała oceny merytorycznej, umieszczając wszystkie wnioski spełniające

wymogi formalne na liście zadań powiatowych oraz zadań gminnych rekomendowanych do dofinansowania w ramach Funduszu.

Zgodnie z przygotowaną Listą zadań rekomendowanych do dofinansowania zaakceptowano 39 zadania powiatowe i 67 zadań gminnych, wszystkie umieszczono na liście podstawowej. Łączna kwota planowanego dofinansowania wynosiła 9 573 023,75 zł z tego 3 801 302,28 zł na zadania powiatowe 1 5 771 721,47 zł na zadania gminne. Dla wszystkich zadań zaplanowano dofinansowanie na poziomie 80%.

Lista zadań powiatowych oraz zadań gminnych rekomendowanych do dofinansowania w ramach Funduszu została przedłożona do zatwierdzenia Wojewodzie a następnie przekazana Ministrowi Infrastruktury w dniu 13 października 2021 r., w terminie zgodnym z wymogami ustawy o RFRD.

Listy zadań mających na celu poprawę bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych zatwierdzone zostały przez Prezesa Rady Ministrów w dniu 29 października 2021 r.

Ustalono, że pismem z dnia 19 listopada 2021 r. Wojewoda Wielkopolski przekazał do Ministerstwa Infrastruktury miesięczny harmonogram przekazywania środków RFRD łącznie dla wszystkich zadań gminnych, powiatowych oraz mostowych. Termin przekazania harmonogramu wynikający z art. 26 ust. 5 ustawy o RFRD został dotrzymany.

Ustalono, że 65 wnioskodawców zrezygnowało z realizacji zadania (38 z listy zadań gminnych oraz 27 z listy zadań powiatowych).

Kontrolowany zawarł 19 umów na dofinansowanie zadań z RFRD, z tego 7 na realizację zadań powiatowych o wartości dofinansowania w kwocie 2 013 381,67 zł i 12 na realizację zadań gminnych o wartości dofinansowania w wysokości 2 087 284,21 zł.

Ustalono, że do dnia 31 grudnia 2021 r. na konta jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały środki w wysokości 4 100 665,88 zł z tego 2 013 381,67 zł na zadania powiatowe i 2 087 284,21 zł na zadania gminne.

W ramach przedmiotowego naboru w związku ze zmianą terminu oddania zadania do użytkowania zawartych zostało łącznie 10 aneksów co stanowi 52,6% wszystkich umów o dofinansowanie zawartych w ramach przedmiotowego naboru.

Pula środków przeznaczonych na zadania związane z poprawą bezpieczeństwa ruchu pieszych w obszarze oddziaływania przejść dla pieszych nie została wykorzystana.

Umowy na realizację zadań zawierane były w grudniu 2021 r. w związku z powyższym do dnia 31 grudnia 2021 r. nie została rozliczona ani jedna umowa, dodatkowo według danych przekazanych przez Kontrolowanego na dzień 31 marca 2022 r. nadal nie została rozliczona końcowo żadna umowa.

Kontroli poddano 4 wnioski o dofinansowanie złożone w ramach naboru uzupełniającego, z tego 2 wnioski dotyczyły zadań gminnych oraz 2 zadań powiatowych i ustalono, że:

- wnioski o dofinansowanie, które były rekomendowane przez Wielkopolski UW do dofinansowania w ramach RFRD, zostały złożone w terminie;
- każdy wniosek podlegał jedynie ocenie formalnej, karty ocen zostały podpisane przez wszystkich członków Komisji;
- wnioskodawcy zostali poinformowani o umieszczaniu ich zadań na liście zadań podstawowych w dniu 22 października 2021 r.,
- wszystkie badane w ramach próby umowy o dofinansowanie oraz aneksy do nich zostały podpisane przez Wojewodę Wielkopolskiego;
- w ramach badanych wniosków żadna z umów o dofinansowanie nie została zakończona na dzień kontroli, jedynie w ramach jednego zadania przekazana

została *Informacja o rozliczeniu płatności*⁴⁴, w której beneficjent przedstawił również informację o podjętych działaniach informacyjnych,

- w poddanych kontroli umowach o dofinansowanie potwierdzono, że w żadnym z zadań okres realizacji nie przekracza 12 miesięcy;
- w ramach kontrolowanych dokumentów stwierdzono, że w przypadku 3 umów o dofinansowanie⁴⁵ zawarte zostały aneksy przedłużające pierwotne terminy zakończenia realizacji zarówno finansowego jak i rzeczowego zadania oraz termin oddania zadania do użytkowania.

Ocena cząstkowa Ogłoszenie o naborze zawierało niezbędne informacje przewidziane w ustawie o RFRD i zostało udostępnione na stronie podmiotowej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Nabór został ogłoszony w terminie wskazanym w art. 21 ust. 3 ustawy o RFRD.

Ocena wniosków dokonana została przez Komisję, która została powołana oraz działała zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 22 ustawy o RFRD.

Ocena wniosków odbyła się w terminie wskazanym w art. 24 ust. 2 ustawy o RFRD.

Wymogi w zakresie złożenia oraz formalnej oceny wniosków tj. termin złożenia wskazane w art. 23 ustawy o RFRD zostały spełnione.

W żadnym przypadku wysokość dofinansowania nie przekroczyła 80% kosztów realizacji zadania. Przed zawarciem umowy Kontrolowany składał oświadczenie, że środki własne jednostki samorządu terytorialnego przeznaczone na realizację zadania nie pochodzą z budżetu państwa ani z budżetu UE.

Przyjęcie wniosków bez kompletnej dokumentacji projektowo - budowlanej stwarzało potencjalne ryzyko wystąpienia problemów z realizacją zadań zarówno pod względem prawidłowości technicznego jak i terminowego wykonania zadania. Wysoki około 53 % odsetek aneksów wydłużających termin zakończenia zadania oraz brak zakończonych zadań, na czas prowadzenia kontroli, może być spowodowany ulgowym podejściem do składanej w ramach naboru dokumentacji.

Umowy o dofinansowanie spełniały wymogi wynikające z art. 28 ust. 4 ustawy o RFRD. Z podpisanych w roku 2021 umów na zadania gminne oraz zadania powiatowe w przypadku 52,6% umów zawarte zostały aneksy. Aneksy zawarte zostały w związku z koniecznością zmiany terminu realizacji zadania lub / również w związku z konieczności zmiany wysokości dofinansowania.

Do dnia 31 grudnia 2021 r. nie została rozliczona żadna umowa z przedmiotowego naboru, a według podanego przez Kontrolowanego stanu na dzień 31 marca 2022 r. nadal żadna umowa nie została rozliczona końcowo.

2.6 Nadzór i kontrola

Opis stanu Wnioskodawca, któremu zostało udzielone dofinansowanie, jest obowiązany do:
aktywnego ' prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków Funduszu oraz wydatków dokonywanych z tych środków;

- przekazania rozliczenia dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym w terminie określonym w umowie⁴⁶.

Kontrolowany przygotował *Kartę weryfikacji dokonanych płatności i wykonanych robót*, która była wypełniana zarówno dla rozliczeń częściowych jak i końcowych. Powyższe karty opatrzone były datami osób sporządzających oraz

⁴⁴ Bezpieczne przejście dla pieszych wraz z chodnikiem w Paruchowie - 15.73/21;

⁴⁵ Budowa przejścia dla pieszych na skrzyżowaniu ulicy Bema z ulicą Górków w Miejskiej Górze -15.56/21; Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na wyniesionych przejściach dla pieszych na drodze powiatowej nr 005611P ulica Łąkowa w Ostrzeszowie wraz z wyniesionym skrzyżowaniem i przejściem dla pieszych na ulicy Sportowej - 15.58/21; Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych w Sobiątkowie - 15.59/21

⁴⁶ Zatwierdzenie przez wojewodę rozliczenia dofinansowania w zakresach rzeczowym i finansowym powinno nastąpić w terminie 30 dni od dnia jego przekazania przez wnioskodawcę.

zawierających *Informacje* oraz *Rozliczenia końcowe* dofinansowania zatwierdzane były w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia ich złożenia przez wnioskodawcę.

Wojewoda nadzoruje i potwierdza spełnienie obowiązków Wnioskodawców, którym zostało udzielone dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg⁴⁷, poprzez zobowiązanie Wnioskodawcy do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków Funduszu oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Ponadto Wojewoda przekazuje środki Funduszu na wyodrębniony rachunek bankowy beneficjenta dedykowany do obsługi tych środków.

Poprzez zapisy zawartej z Wojewodą Wielkopolskim umowy o dofinansowanie zadania, Beneficjent zobowiązany jest, niezwłocznie po dokonaniu każdej płatności, do przekazania *Informacji o rozliczeniu dokonanych płatności i wykonanych robót w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg* wraz z potwierdzonymi za zgodność z oryginałem kserokopiami faktur, rachunków lub innych dokumentów finansowych, łącznie z kserokopiami protokołów odbioru wykonanych robót oraz kserokopiami innych dokumentów uzasadniających i potwierdzających wykonanie robót⁴⁸. Po zakończeniu realizacji zadania Beneficjent przekazuje Wojewodzie *Rozliczenie końcowe dofinansowania zadania realizowanego w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg* wraz z dokumentem potwierdzającym oddanie zadania do użytkowania, w przypadku gdy taki dokument jest wymagany.

Wojewoda sprawuje nadzór nad właściwym wydatkowaniem środków Funduszu przez jednostki, którym udzielono dofinansowanie w szczególności poprzez badanie wywiązywania się przez Beneficjentów dofinansowania z obowiązków nałożonych na ich zapisami umów o dofinansowanie inwestycji, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania. Zapisy ww. umów wskazują jednoznacznie terminy oraz sposób przekazania środków z Funduszu. Jednocześnie, zanim środki zostaną przekazane na wyodrębniony rachunek bankowy Beneficjenta, weryfikacji podlega fakt, czy jednostka samorządu terytorialnego zawarła umowę z wykonawcą przedmiotowej inwestycji w terminie określonym ustawą o RFRD.

UW weryfikował w ramach nadzoru i kontroli nad realizacją finansową zadań faktury/ rachunki⁴⁹. Beneficjent był zobowiązany niezwłocznie po każdej płatności przedłożyć wyciągi bankowe potwierdzające płatność całości faktury podlegającej rozliczeniu, a także potwierdzające ewentualny zwrot odsetek od kwot przekazanego dofinansowania.

Sprawdzany był również zakres rzeczowy inwestycji, w tym zasadność wydatków, tzn. że ponoszone były one bezpośrednio w związku z realizacją zadania oraz obejmowały zakres rzeczowy określony w umowie i dotyczyły robót faktycznie wykonanych. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w złożonych informacjach lub w załączonych do nich dokumentach, Wojewoda wzywał Beneficjenta do ich usunięcia albo udzielenia niezbędnych dodatkowych informacji w wyznaczonym terminie. Podczas weryfikacji rozliczenia zarówno częściowego, jak i końcowego, sprawdzeniu podlegały ewentualne naliczenie kar umownych oraz powstanie przychodu z tytułu realizacji inwestycji, które umniejszają wartość zadania. W przypadku naliczenia kary umownej i zapłacenia tej kary przez wykonawcę Beneficjent zobowiązany był do zwrotu odpowiedniej części dofinansowania (wraz z ewentualnymi odsetkami). Po zakończeniu inwestycji,

⁴⁷ określonych w art. 29 ust. 1 ustawy o RFRD

⁴⁸ Wraz z ww. informacją Beneficjent przekazuje dokumenty potwierdzające dokonanie przelewów bankowych, w tym dotyczących zwrotu środków do Funduszu, wyciągi bankowe dotyczące wyłącznie płatności w ramach zadania oraz listę wszystkich operacji dokonanych na rachunku bankowym wyodrębnionym do obsługi środków Funduszu.

⁴⁹ UW w szczególności sprawdza: rok wystawienia faktury, czy strony (nazwy adresy, NIP) określone na fakturze, dokonujące operacji gospodarczych są zgodne z podpisanymi umowami (umowa z Wojewodą, umowa z Wykonawcą zadania), poprawność dokumentu pod względem rachunkowym, podstawa prawna udzielenia zamówienia, czy faktura została zatwierdzona pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym oraz czy osoby upoważnione zatwierdziły do wypłaty właściwą kwotę. Ponadto, sprawdzeniu podlegały dokumenty poświadczające dokonanie przelewów środków finansowych zgodnie z zatwierdzoną do wypłaty kwotą oraz czy środki finansowe zostały przekazane na konto strony wskazanej w umowie.

beneficjent sporządzał i przekazywał Wojewodzie⁵⁰ rozliczenie końcowe. Weryfikacji podlegały elementy wskazane powyżej, a także zgodność wysokości wykorzystanego dofinansowania z zapisami umowy, ewentualne dokonanie zwrotu części dofinansowania oraz należnych odsetek oraz dokumenty potwierdzające dopełnienie obowiązku oddania zadania do użytkowania.

Zgodnie z art. 31 ustawy o RFRD Wojewoda kontroluje sposób i terminowość wykonania:

- zadania, na które zostało udzielone dofinansowanie, mając na uwadze postanowienia umowy o udzielenie dofinansowania zadania powiatowego albo zadania gminnego,
- # obowiązków nałożonych na jednostkę samorządu terytorialnego.

Przedmiotem kontroli powinna być prawidłowość wykorzystania dofinansowania środków z Funduszu, pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz wysokości wykorzystanego dofinansowania a stopniem realizacji zadania, na które udzielono dofinansowania, oraz termin oddania do użytkowania.

W Wielkopolskim UW, nie zostały sporządzone odrębne procedury dotyczące kontroli sposobu i terminowości wykonywanych zadań. Powyższe kwestie zostały opisane w umowach o dofinansowanie ze środków Funduszu m.in. poprzez określenie obowiązków Beneficjentów co do konieczności informowania wojewody o wszelkich zmianach dotyczących realizowanych zadań czy rozliczania dokonanych płatności.

Ustalono, że w roku 2021 przeprowadzono kontrolę dwóch zadań, dla których umowy o dofinansowanie zostały zawarte w 2019 r.⁵¹. Natomiast żadne zadanie objęte dofinansowaniem ze środków z roku 2021 nie było dotychczas kontrolowane. Tym samym Wielkopolski UW, nie stwierdził przypadków dofinansowania, które zostałyby wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Zgodnie z oświadczeniem złożonym w piśmie nr IR-VII.801.7.2022.7 z dnia 16 marca 2022 r., w myśl art. 222 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁵², do Wojewody Wielkopolskiego nie wpłynęły skargi i wnioski dotyczące przeprowadzanych naborów wniosków na dofinansowanie ze środków Funduszu.

Ocena częściowa Umowy o dofinansowanie zawierają zapisy zobowiązujące Beneficjentów do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków Funduszu oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

Brak jednoznacznych zapisów w zawartych umowach w zakresie cyklicznej sprawozdawczości beneficjentów a jedynie zobowiązanie do składania *Informacji* oraz *Rozliczeń końcowych*, może być niewystarczające do potwierdzenia rzeczywistego zaawansowania rzeczowo - finansowego poszczególnych zadań oraz identyfikacji innych problemów w ich realizacji, w szczególności gdy przedkładane jest jedynie sprawozdanie końcowe (tj. w przypadku gdy wykonawca wystawił jedną fakturę na całość zrealizowanych w zadaniu robót). Żadne zadanie objęte dofinansowaniem ze środków z roku 2021 nie zostało poddane kontroli.

2.6.1 Działania informacyjne

Opis stanu faktycznego Zarządca drogi informuje użytkowników dróg, za pośrednictwem tablicy informacyjnej⁵³, o realizacji zadania z udziałem środków Funduszu⁵⁴. Wzory umów o dofinansowanie zadań, zawierały informacje o obowiązkach beneficjenta w tym

⁵⁰ W terminie do 60 dni od dnia, w którym została dokonana ostatnia płatność związana z finansowaniem zadania

⁵¹ Budowa ulicy Łąkowej w Czempiniu wraz z budową oświetlenia ulicznego oraz Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Borowo.

⁵² t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491, 2052, z 2022 r. poz. 1301

⁵³ Tablica jest umieszczana na drodze albo moście realizowanych w ramach zadania objętego dofinansowaniem, przez okres nie krótszy niż 5 lat od dnia oddania zadania do użytkowania.

⁵⁴ Zgodnie z art. 38 ustawy o RFRD

zakresie⁵⁵.

Beneficjent zobowiązany był także do rozpowszechniania wiedzy wśród lokalnych społeczności o pozyskanym dofinansowaniu na realizację zadania poprzez zamieszczenie informacji na własnej stronie internetowej^{56 57}.

Beneficjent został zobowiązany do aktualizowania informacji zamieszczonych na stronie internetowej.

Wielkopolski UW wymagał, by dokumenty potwierdzające zamieszczenie tablicy / tablic oraz informacji na stronie Beneficjenta i aktualność przedstawianych danych były dostarczane z każdą *Informacją o rozliczeniu dokonanych płatności i wykonanych robót w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz Rozliczeniem końcowym dofinansowania zadania realizowanego w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg*.

Ocena cząstkowa Beneficjenci, którzy zakończyli zadania podlegające dofinansowaniu oraz przedłożyli rozliczenia końcowe zadań, każdorazowo udokumentowali działania informacyjne poprzez przekazanie dokumentacji fotograficznej tablic informacyjnych oraz wydruków z własnych stron internetowych.

2.6.2 Zwroty, odsetki i kary

Opis stanu faktycznego Na podstawie zestawienia przelewów ustalono, że do końca 2021 r. na konto Urzędu Wojewódzkiego Beneficjenci, z którymi umowy o dofinansowanie zostały zawarte w 2021 r.⁵⁸, dokonali zwrotów niewykorzystanych środków w łącznej kwocie 2 366 473,35 zł, co stanowi 0,9% przekazanych do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego środków na zadania gminne i powiatowe w zakresie dróg i przejść dla pieszych. Zwrotów dokonano terminowo.

Dodatkowo na podstawie wykazu obrotu kont za okres 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.⁵⁹ ustalono, że Beneficjenci zwrócili odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych, w łącznej kwocie 8587,90 zł.

Na podstawie zapisów wykazu obrotu kont 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. nie stwierdzono wpływu na konto Wielkopolskiego UW środków z tytułu uzyskania przez Beneficjenta kary umownej naliczonej na podstawie zapisów umowy z wykonawcą zadania dofinansowanego⁶⁰.

Ponadto ustalono, że Wielkopolski UW nie naliczał kar⁶¹ Beneficjentom umów

⁵⁵ Beneficjent zobowiązany jest do podejmowania działań informacyjnych dotyczących tego dofinansowania, przy wykorzystaniu różnych form i metod komunikacji (takich jak tablice informacyjne⁵⁵, plakaty informacyjne, informacja na stronie internetowej), w myśl art. 35a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁵⁵. Beneficjent powinien niezwłocznie, tj. nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podpisania umowy o dofinansowanie, poinformować Wojewodę o podjęciu działań informacyjnych. W przypadku zmiany kwoty udzielonego dofinansowania i/lub całkowitej wartości zadania Beneficjenci zobowiązani są do aktualizacji danych na tablicach informacyjnych. Co do zasady tablice informacyjne są umieszczane na drodze, będącej przedmiotem zadań objętych dofinansowaniem, w momencie rozpoczęcia prac budowlanych lub innych działań zmierzających bezpośrednio do realizacji zadania oraz utrzymywane przez okres nie krótszy niż 5 lat od dnia oddania zadania do użytkowania. Uszkodzone lub nieczytelne tablice, w powyższym okresie, Beneficjent zobowiązany jest wymienić lub odnowić na własny koszt.

⁵⁶ W tym nazwę programu, nazwę zadania, wartość dofinansowania, całkowitą wartość zadania, krótki opis zadania wraz z informacją o dofinansowaniu zadania z państwowego funduszu celowego, oznakowaną barwami Rzeczypospolitej Polskiej i wizerunkiem godła Rzeczypospolitej Polskiej

⁵⁷ Powyższą informację beneficjenci winni są zamieszczać na stronie internetowej w zakładce lub podstronie przeznaczonej specjalnie dla zadań realizowanych z budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych. Dostęp do zakładki lub podstrony powinien być możliwy ze strony głównej Beneficjenta. Informacja na stronie internetowej umieszczana jest w momencie rozpoczęcia prac budowlanych lub innych działań zmierzających bezpośrednio do realizacji zadania oraz na okres nie krótszy niż 5 lat od dnia zakończenia zadania, tj. daty zakończenia finansowego i rzeczowego realizacji zadania.

⁵⁸ Dotyczy głównie umów na zadania drogowe zarówno gminne jak i powiatowe oraz jednej umowy na zadanie dotyczące bezpieczeństwa na przejściach

⁵⁹ Wygenerowanego z systemu księgowego Wielkopolskiego UW - System TBD-FK (BW) ver. 2.231

⁶⁰ Beneficjent zobowiązany jest niezwłocznie do zwrotu Wojewodzie części kary umownej, otrzymanej od wykonawcy, w kwocie obliczonej jako iloczyn wysokości kary umownej i procentowego udziału środków z Funduszu, wraz z częścią ewentualnych odsetek uzyskanych od tej kary, w kwocie obliczonej jako iloczyn uzyskanych odsetek i procentowego udziału środków z RFRD.

⁶¹ Zgodnie z § 12 umowy o dofinansowanie w przypadku, gdy Beneficjent nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w § 11 umowy albo wykonuje go niezgodnie z ustawą o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg i rozporządzeniem w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych. Wojewoda może naliczyć karę umowną w wysokości 1% kwoty dofinansowania, o którym mowa w § 1 ust. 1 umowy za każdy miesiąc niewywiązywania się z tego obowiązku

zawartych w 2021 r.

Ocena częściowa Beneficjenci, z którymi umowy o dofinansowanie zostały zawarte w 2021 r., dokonali zwrotów niewykorzystanych środków w łącznej kwocie 2 366 473,35 zł, co stanowi 0,9 % przekazanych do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego wszystkich środków w ramach RFRD. W zakresie zadań objętych kontrolą (środki z planu na 2021 rok) nie stwierdzono przypadków wykorzystania dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, pobranego nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

3 Wnioski i zalecenia pokontrolne

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁶² w celu usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania jednostki zaleca się:

- 1) dotrzymywanie terminów wynikających z ustawy o RFRD w szczególności w zakresie przekazywania list zadań do dysponenta funduszu oraz wezwań wystosowywanych do beneficjentów,
- 2) stosowanie w korespondencji z beneficjentami właściwych pouczeń wynikających z obowiązującej ustawy,
- 3) unikanie przyjmowania wniosków o dofinansowanie bez kompletnej dokumentacji projektowo - budowlanej by zminimalizować ryzyko wystąpienia problemów z realizacją zadań zarówno pod względem prawidłowości technicznego jak i terminowego wykonania zadania,
- 4) wzmocnienie bieżącego nadzoru nad dofinansowanymi zadaniami w celu zapewnienia prawidłowej ich realizacji oraz terminowego rozliczenia rzeczowo-finansowego dofinansowanych zadań,
- 5) zintensyfikowanie działań kontrolnych na miejscu realizacji zadań, zgodnie z wymogami art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o RFRD tak aby zadania podlegały kontroli w czasie ich realizacji lub niezwłocznie po ich zakończeniu,
- 6) zachowanie należytej staranności przy wypełnianiu dokumentacji wewnętrznej tj. kart ocen zarówno formalnych jak i merytorycznych w zakresie daty wpływu ocenianego dokumentu oraz dat dokonania ocen, by zapewnić przejrzystość oraz monitorować terminowość dokonywanych ocen.

4 Pozostałe informacje i pouczenia

Mając na uwadze art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej proszę o złożenie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego Wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zaleceń lub o wykorzystaniu wniosków pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Dokument podpisany elektronicznie przez:
Małgorzata Kuźma
Dyrektor Generalny
Ministerstwa Infrastruktury

⁶² Dz. U. z 2020 r. poz. 224

